

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1946

Vyhlášené: 06.12.1946 Časová verzia predpisu účinná od: 06.12.1946 do: 27.04.1956

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

216.

Vládní nařízení

ze dne 5. listopadu 1946,

**kterým se provádějí některá ustanovení dekretu presidenta republiky
ze dne 24. října 1945, č. 104 Sb., o závodních a podnikových radách.**

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 5, odst. 2, § 7, odst. 3, § 10, odst. 4, § 16, § 18, odst. 1, § 19, odst. 1, § 24, odst. 1, § 30, odst. 2, § 32, § 33, odst. 4 a § 34 dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 104 Sb., o závodních a podnikových radách (dále jen dekret):

Článek I.

(K § 5, odst. 2 dekretu.)

Náhradní orgán závodního zastupitelstva.

§ 1.

(1) Náhradní orgán závodního zastupitelstva (dále jen náhradní orgán) jmenuje příslušný orgán jednotné odborové organizace (§ 75) ze zaměstnanců závodu, kteří jsou volitelní do závodní rady (§ 3), a to v závodech, ve kterých je zřízena závodní odborová organizace, na návrh členské schůze této organizace. Náhradní orgán budiž jmenován mimo případy uvedené v § 29, § 30, odst. 5, § 34, odst. 5 a § 76, odst. 1 též

- a) v závodech, v nichž dosud nepůsobila závodní rada nebo závodní důvěrník pro nedostatek předpokladů pro jejich zřízení, do 14 dnů, kdy vznikly tyto předpoklady,
- b) v závodech, v nichž závodní zastupitelstvo skončilo činnost, do 14 dnů ode dne skončení činnosti.

(2) Náhradní orgán má nejvýše takový počet členů a náhradníků, jaký má míti podle platných předpisů orgán, který nahrazuje. Pokud není jinak stanoveno, platí pro něj obdobně ustanovení platná pro závodní radu (závodního důvěrníka).

(3) Ustanovení § 28, odst. 1 platí obdobně pro náhradní orgán s odchylkou, že slib jest vykonati do 7 dnů ode dne jmenování, a to v závodech, kde není závodní odborová organizace, do rukou orgánu jednotné odborové organizace, který jej jmenoval.

(4) Pro skončení činnosti náhradního orgánu platí obdobně ustanovení § 10, odst. 2, písm. a), b) a d) dekretu. Mimo to končí činnost náhradního orgánu, ustavila-li se závodní rada, byl-li zvolen závodní důvěrník nebo byl-li náhradní orgán odvolán. Náhradní orgán může odvolati jen orgán jednotné odborové organizace, který jej jmenoval.

Článek II.
(K § 7, odst. 3 dekretu.)

Volební řád.

§ 2.
Volební právo.

(1) Právo voliti členy závodní rady má československý státní občan,

- a) který v den vyhlášení volby je v závodě zaměstnán za mzdu nebo plat nepřetržitě nejméně po dobu jednoho měsíce, jako ve svém hlavním povolání, v němž podléhá veřejnoprávnímu sociálnímu pojištění; zaměstnání v jiném závodě téhož podniku se započítává do jednoměsíční lhůty,
- b) který v den vyhlášení volby dovršil 18. rok věku, a
- c) u něhož nejsou dány skutečnosti, pro které je vyloučen z volebního práva podle zákona ze dne 21. února 1946, č. 28 Sb., o úpravě stálých seznamů voličských.

(2) V závodech, v nichž někteří nebo všichni zaměstnanci pracují pravidelně jen část roku, není jednoměsíční zaměstnání podmínkou volebního práva pro zaměstnance, jejichž pracovní období je takto omezeno, pokud vstoupili do zaměstnání nejpozději v den před vyložením nebo vyvěšením voličského seznamu.

(3) V ústavech zdravotnických, sociálních a výchovných mají volební právo také členové náboženských řádů (kongregací) a korporací v těchto ústavech zaměstnaní, i když nejsou zaměstnaní za plat nebo mzdu a nepodléhají veřejnoprávnímu sociálnímu pojištění, pokud jsou u nich jinak splněny podmínky podle odstavce 1.

(4) Volební právo mají i občané cizích států, jsou-li zaměstnaní v závodě v den vyhlášení volby nejméně jeden rok, pokud cizí stát poskytuje obdobné právo československým státním občanům. Ministr sociální péče oznámí vyhláškou v Úředním listě (na Slovensku též v Úředním věstníku), u kterých států jest tato podmínka splněna.

§ 3.
Volitelnost.

(1) Členem závodní rady nebo jeho náhradníkem může být zvolen československý státní občan, který v den vyhlášení volby

- a) je v závodě zaměstnán za mzdu nebo plat nepřetržitě po dobu jednoho roku jako ve svém hlavním povolání, v němž podléhá veřejnoprávnímu sociálnímu pojištění. Zaměstnání v jiném závodě téhož podniku se započítává do jednorocní lhůty. Není-li závod v den vyhlášení volby v provozu po celý rok, jsou volitelní za splnění ostatních předpokladů zaměstnanci, kteří jsou v závodě zaměstnaní v den vyhlášení volby alespoň 1 měsíc,
- b) dovršil 21. rok věku, nebo jde-li o zástupce mladistvých podle § 13, 18. rok věku a
- c) má volební právo podle § 2.

(2) Zaměstnanec je volitelný toliko v jednom závodě.

(3) Volitelnosti pro příští tři volební období pozbývá, kdo byl zbaven funkce člena závodní rady nebo závodního důvěrníka, po případě jejich náhradníka, podle § 15, odst. 2, písm. a) a b) dekretu.

(4) Člen závodní rady nebo náhradník může být zvolen do závodní rady nejvýše ve třech po sobě jdoucích funkčních obdobích a nesmí ani za funkčního období, ani do šesti měsíců po zániku funkce získati mimořádné individuální přeřazení nebo povýšení.

(5) V závodech, v nichž všichni nebo někteří zaměstnanci pracují pravidelně jen část roku, není jednoroční zaměstnání podmínkou volitelnosti pro zaměstnance, jejichž pracovní období je takto omezeno. Totéž platí, není-li v závodě dostatečný počet zaměstnanců volitelných podle odstavce 1, písm. a).

(6) V ústavech zdravotnických, sociálních a výchovných jsou volitelní také členové náboženských řádů (kongregací) a korporací v nich zaměstnaní, i když nejsou zaměstnaní za plat nebo mzdu a nepodléhají veřejnoprávnímu sociálnímu pojištění, pokud jsou u nich jinak splněny podmínky podle odstavce 1.

§ 4.

(1) Každý volitelný zaměstnanec závodu je zásadně povinen volbu přijmouti. Zvolený zaměstnanec může však odmítnouti volbu do tří dnů ode dne vyhlášení volebního výsledku

- a) překročil-li 60. rok věku,
- b) jde-li o ženu, brání-li jí péče o rodinu ve výkonu funkce,
- c) prokáže-li, že pro vážnou nemoc nebo tělesnou vadu není schopen vykonávat funkci, nebo
- d) brání-li mu ve výkonu funkce jeho zaměstnání nebo jiná veřejná funkce.

(2) O omluvném důvodu podle odstavce 1 rozhoduje volební výbor (§ 5). Bylo-li odmítnutí uznáno důvodným, nastoupí za zvoleného zaměstnance náhradník (§ 27, odst. 4).

Volební výbor.

§ 5.

(1) Volbu do závodní rady řídí volební výbor, jmenovaný nejpozději čtyři týdny před uplynutím volebního období příslušným orgánem jednotné odborové organizace (§ 75) na návrh členské schůze závodní odborové organizace z řad zaměstnanců, majících právo voliti (§ 2).

(2) Byl-li provoz závodu rozšířen nebo byl-li závod nově zřízen a je-li v závodě pravidelně zaměstnáno alespoň 20 zaměstnanců, jest jmenovati volební výbor do čtyř týdnů ode dne rozšíření provozu nebo zřízení závodu.

(3) Skončila-li činnost závodní rady před uplynutím volebního období, jest jmenovati volební výbor nejpozději do čtyř týdnů ode dne skončení činnosti závodní rady.

§ 6.

(1) V závodech, kde je zaměstnáno nejvýše 500 zaměstnanců, skládá se volební výbor ze čtyř členů, v ostatních závodech z pěti členů. Za každého člena volebního výboru budiž zároveň jmenován jeho náhradník.

(2) Volební výbor se ustaví do tří dnů ode dne jmenování tím, že za předsednictví věkem nejstaršího člena zvolí ze sebe předsedu a zapisovatele. Volební výbor oznámí jméno předsedy a zapisovatele správě závodu a příslušnému orgánu jednotné odborové organizace (§ 75).

(3) Volební výbor se platně usnází za přítomnosti alespoň čtyř členů nebo jejich náhradníků. Rozhoduje prostá většina přítomných, při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy.

§ 7.

Príslušný orgán jednotné odborové organizácie (§ 75) oznámí jmenování volebního výboru bezodkladně správě závodu a vyzve ji, aby mu předložila soupis zaměstnanců podle § 10.

Vyhlášení voleb.**§ 8.**

(1) Volba se vypisuje vyhláškou zpravidla na jeden den, a jen výjimečně tam, kde toho vyžaduje nutně rozdělení práce v závodě, nejvýše na tři dny, a to tak, aby mezi dnem vyhlášení a dnem konání volby uplynulo alespoň 14 dní.

(2) Volba budiž vykonána nejpozději do čtyř týdnů ode dne jmenování volebního výboru. Volbu vypíše příslušný orgán jednotné odborové organizácie (§ 75) volební vyhláškou v závodě. Volba budiž vypsána na dobu, kdy se v závodě nepracuje. V závodech s nepřetržitým provozem jest stanoviti dobu volby v dohodě se správou závodu.

§ 9.

(1) Ve volební vyhlášce jest uvést:

- a) den volby a denní hodiny, kdy lze odevzdati hlas,
- b) místo volby nebo údaj o tom, že volba bude provedena pojízdnou volební komisí,
- c) dobu a místo v závodě, po případě podle rozsahu a umístění závodu více míst, kde budou vyvěšeny kandidátní listina a voličský seznam,
- d) kolik členů a náhradníků závodní rady má býti zvoleno,
- e) upozornění, že námítky proti voličskému seznamu jest podati do osmi dnů ode dne jeho vyložení nebo vyvěšení u předsedy volebního výboru, a že na později podané námítky nebude vzat zřetel a
- f) den, kdy vyhláška byla vyvěšena.

(2) Volební vyhlášku podepisují příslušný orgán jednotné odborové organizácie (§ 75) a předseda volebního výboru. Volební vyhláška musí býti vyvěšena v závodě až do skončení voleb na vhodném místě, po případě na více místech podle rozsahu a umístění závodu tak, aby ji mohl přečísti každý volič.

Voličský seznam.**§ 10.**

(1) Správa závodu je povinna doručiti předsedovi volebního výboru úplný soupis zaměstnanců, kteří jsou v závodě zaměstnáni jako ve svém hlavním povolání, v němž podléhají veřejnoprávnímu sociálnímu pojištění (§ 2), a to do jednoho týdne ode dne, kdy k tomu byla vyzvána (§ 7). Volí-li se v závodě ve více místnostech (§ 19, odst. 1), pořídí správa závodu na návrh volebního výboru pro každou volební místnost soupis zaměstnanců, určených k volbě do této místnosti.

(2) Soupis musí obsahovati tyto údaje o každém zaměstnanci:

- a) jméno a příjmení,
- b) den, měsíc a rok narození,
- c) údaj o druhu a délce zaměstnání v závodě a podniku (§ 3, odst. 1, písm. a),

- d) národnost a státní občanství a
- e) další skutečnosti rozhodné pro přiznání volebního práva a volitelnosti, pokud jsou správe závodu známy.

§ 11.

Volební výbor rozhodne podle soupisu o volebním právu a volitelnosti jednotlivých zaměstnanců a škrtnutím vyloučí zaměstnance, kterým nepřísluší volební právo. Takto upravený soupis je voličským seznamem, podle něhož se provedou volby.

§ 12.

(1) Voličský seznam budiž veřejně vyložen nebo vyvěšen v závodě na místě stanoveném volební vyhláškou s uvedením dne jeho vyložení nebo vyvěšení a s přesným uvedením doby, do kdy lze podati námitky podle odstavce 2.

(2) Každý zaměstnanec závodu, který má volební právo nebo se ho domáhá, může do osmi dnů ode dne vyložení nebo vyvěšení voličského seznamu podati námitky u předsedy volebního výboru proti tomu, že některý zaměstnanec neprávem buď je nebo není do voličského seznamu zapsán nebo je nesprávně označen.

(3) O námitkách podle odstavce 2 rozhoduje po svědomitém šetření volební výbor s konečnou platností; právo stížnosti podle § 27, odst. 1 není tím dotčeno. Rozhodnutí o námitkách budiž stěžovateli oznámeno nejpozději tři dny přede dnem konání voleb.

Kandidátní listina.

§ 13.

Jednotlivé kandidáty a jejich pořadí určuje závodní odborová organizace na své členské schůzi, kterou svolá její předseda nebo jeho zástupce do jednoho týdne ode dne jmenování volebního výboru. Při určování kandidátů a jejich pořadí jest přihlížeti k tomu, aby počet členů a náhradníků z řad dělníků a úředníků byl úměrný jejich počtu v závodě. Náleží-li však k některé z těchto skupin nejméně pět zaměstnanců, musí býti alespoň jeden dělník nebo úředník určen za kandidáta. Je-li závod organizačně rozdělen na více oddělení, jest při určování kandidátů přihlížeti k tomu, aby byla zastoupena pokud možno všechna oddělení. Jest též dbáti toho, aby mezi kandidáty byli též ženy a mladiství, je-li v závodě zaměstnán větší počet takových zaměstnanců.

§ 14.

(1) Kandidátní listinu navrhuje příslušný orgán jednotné odborové organizace (§§ 13 a 75).

(2) Kandidátní listina podepsaná navrhovatelem musí býti předložena předsedovi volebního výboru do 14 dnů ode dne jmenování volebního výboru.

(3) V kandidátní listině označí se navržené osoby řadovými číslicemi a uvedou se jejich jména a příjmení a jejich zaměstnání v závodě. Kandidátní listina musí obsahovati tolik kandidátů, kolik má býti zvoleno členů závodní rady a odděleně stejný počet náhradníků.

(4) Ke kandidátní listině jest připojiti vlastnoručně podepsané prohlášení jednotlivých kandidátů, že kandidaturu přijímají.

§ 15.

(1) Volební výbor přezkouší kandidátní listinu a rozhodne o volitelnosti navržených kandidátů. Vyloučené kandidáty škrtně z kandidátní listiny.

(2) Zjištěné vady (neúplný počet volitelných kandidátů, nedostatečné jejich označení, nevolitelnost kandidáta a pod.) oznámí volební výbor navrhovateli a vrátí mu kandidátní listinu s tím, aby ji opravil a znovu předložil do 24 hodin.

§ 16.

Nebyla-li kandidátní listina navrhovatelem předložena vůbec nebo nebyla-li vrácená kandidátní listina znovu předložena po odstranění vad nebo doplnění ve lhůtách stanovených v § 14, odst. 2 a § 15, odst. 2, určí volební výbor další dodatečnou lhůtu tří dnů a zároveň podá o tom hlášení orgánu přímo nadřízenému navrhovateli (§ 75).

§ 17.

(1) Přezkoušenou kandidátní listinu, podepsanou předsedou volebního výboru, jest veřejně vyložit nebo vyvěsiti v závodě na místě uvedeném ve volební vyhlášce, a to nejpozději čtyři dny před volbou s výzvou, aby případné námitky byly ve lhůtě 48 hodin od vyložení nebo vyvěšení oznámeny předsedovi volebního výboru, a s upozorněním, že na později podané námitky nebude vzat zřetel. Do této lhůty se nepočítají dny pracovního klidu. Námitky může podati každý zaměstnanec závodu, který má volební právo (§ 2).

(2) O námitkách, které mohou býti podány jak proto, že některý kandidát není volitelný, tak proto, že byl nesprávně označen, rozhodne s konečnou platností volební výbor; právo stížnosti podle § 27, odst. 1 není tím dotčeno. Rozhodnutí o námitkách musí býti stěžovateli oznámeno nejpozději do 24 hodin přede dnem volby.

Volby.**§ 18.**

(1) Přípravy k volbám a volbu jest provésti tak, aby provoz závodu neutrpěl poruchy. Volba se provede v době a na místě určeném ve volební vyhlášce. Místo volby budiž podle možnosti uvnitř závodu.

(2) Bylo-li nutno stanoviti volbu na dobu spadající do pracovní doby, přísluší zaměstnancům, kteří se zúčastnili volby, nárok na mzdu nebo plat i za dobu zameškanou volbou.

§ 19.

(1) Stanoví-li volební vyhláška k podnětu volebního výboru, že se volba za účelem urychlení bude konati v několika místnostech, sestaví volební výbor ze zaměstnanců závodu, oprávněných k volbě, pro každou další volební místnost zvláštní volební komisi k řízení volby.

(2) Pracuje-li v závodě větší počet zaměstnanců na vzdálených místech, může býti pro řízení a provedení voleb zřízena pro tato místa pojízdná volební komise.

(3) Volební komise se skládá ze čtyř oprávněných voličů, kteří si ze sebe zvolí předsedu a zapisovatele. Volební komise rozhoduje většinou hlasů, při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy.

§ 20.

(1) Jednotná odborová organizace má právo oznámiti volebnímu výboru pro každou volební místnost nejvýše tři důvěrníky, kteří jsou oprávněni býti přítomni celému průběhu volby až do vyhlášení jejího výsledku.

(2) Důvěrníci nemají práva zasahovati do volebního řízení.

§ 21.

Do volební místnosti mají přístup mimo členy volebního výboru (volební komise) a důvěrníky uvedené v § 20 jen voliči, kteří jsou zapsáni ve voličském seznamu. Po výkonu volby musí zaměstnanec ihned opustiti volební místnost.

§ 22.

(1) Volební výbor, po případě volební komise, prohlédne před počátkem volby osudí a přesvědčí se, že je prázdné. Za volební osudí smí se použiti jen neprůhledné schránky, kterou lze uzamknouti nebo zapečetiti.

(2) Každému oprávněnému voliči přísluší jeden hlas. Bezprostředně před volbou obdrží volič od volebního výboru (volební komise) jednotně upravený hlasovací lístek, který v prostoru tak odděleném, že nemůže býti pozorován, vyplní a složí a pak před volebním výborem (volební komisí) vloží do volebního osudí.

(3) Volič projevuje svůj souhlas s kandidátní listinou tím, že škrtně na hlasovacím lístku slovo „nesouhlasím“; hlasuje-li proti kandidátní listině, škrtně na hlasovacím lístku slovo „souhlasím“. Hlasovací lístek, na němž jsou škrtnuta obě tato slova, je neplatný. K jiným změnám na hlasovacím lístku se nepřihlíží a hlasovací lístek, obsahující jinaký projev vůle, považuje se za platný hlas pro kandidátní listinu. Za platný hlas pro kandidátní listinu se rovněž považuje hlasovací lístek, na kterém není škrtnuto ani slovo „souhlasím“ ani „nesouhlasím“.

(4) Odevzdání hlasovacích lístků vyznačí volební výbor (volební komise) ve dvou stejnopisech voličských seznamů. Volič je povinen na vyzvání člena volebního výboru (volební komise) prokázati svou totožnost listinami nebo svědky.

(5) Tímto způsobem odevzdávají své hlasy nejprve členové volebního výboru nebo volební komise, pak ostatní voliči v pořadí, v němž se dostavili do volební místnosti.

(6) Koná-li se volba po více dnů (§ 8), zapečetí volební výbor (volební komise), jakmile uplynou hodiny určené k volbě, osudí tak, aby se nemohly vložiti další hlasovací lístky a uloží osudí bezpečně do příštího dne volby, kdy na počátku volebních hodin otvor opět otevře.

(7) Jest zakázáno jakýmkoli způsobem zjišťovati, jak volič volí.

§ 23.

(1) Jakmile uplyne celá volební doba, stanovená volební vyhláškou, uzavře se volební místnost. Voličové, kteří jsou v tuto dobu ve volební místnosti a dosud nevolili, odevzdají ještě svůj hlas. Po té prohlásí předseda volebního výboru, po případě předseda volební komise, hlasování za skončené.

(2) Ve volební místnosti setrvávají členové volebního výboru, po případě volební komise a důvěrníci jednotné odborové organizace. Volební výbor vyjme z volebního (volebních) osudí všechny hlasovací lístky, spočte je a srovná počet odevzdaných hlasovacích lístků s počtem voličů odevzdávších

hlasovací lístek podle voličského seznamu (voličských seznamů). Volební výbor pak rozloží hlasovací lístky, vyloučí neplatné, zjistí výsledek volby a zaznamená jej dvojmo. Při tom každý člen volebního výboru, volební komise a důvěrníci jednotné odborové organizace jsou oprávněni nahlížeti do hlasovacích lístků.

(3) Hlasovaly-li pro kandidátní listinu nejméně 4/5 členů osazenstva zúčastněných na volbě, jsou kandidáti na ní uvedení zvoleni.

§ 24.

Konala-li se volba v několika volebních místnostech, provedou jednotlivé volební komise úkony, uvedené v § 22, odst. 1, 2, 4 a 6 a v § 23, odst. 1 a sepiší o svých úkonech záznam. Další řízení přísluší volebnímu výboru, jemuž jednotlivé volební komise ihned odevzdají zapečetěné, po případě i uzamčené volební osudí, voličské seznamy a záznam o volbě, v němž jest uvést všechny údaje, stanovené v § 25, odst. 1, písm. b) až g).

§ 25.

(1) O postupu volby sepiše zapisovatel, zvolený na ustavující schůzi volebního výboru, dvojmo zápis. Zápis musí obsahovati tyto údaje:

- a) jména členů volebního výboru,
- b) jména členů volebních komisí,
- c) jména důvěrníků jednotné odborové organizace,
- d) kdy a jak byla volba vyhlášena,
- e) dobu, kdy volba počala a skončila,
- f) veškerá usnesení volebního výboru nebo volebních komisí se stručným odůvodněním,
- g) všechny důležité okolnosti týkající se průběhu volby a
- h) výsledek volby s udáním počtu zaměstnanců, oprávněných k volbě podle voličských seznamů, zaměstnanců odevzdávších hlasovací lístky, součtu odevzdaných hlasů a součtu odevzdaných platných hlasů.

(2) Zápis (volební záznamy) a voličské seznamy musí být podepsány všemi členy volebního výboru, po případě též volební komise.

(3) Zápis (volební záznamy), voličské seznamy a zapečetěné obálky, obsahující hlasovací lístky, uschová předseda volebního výboru pro případ podání námitek proti volbám. Byly-li podány námitky, odevzdá předseda volebního výboru tyto listiny příslušné rozhodčí komisi (§ 12, odst. 3, § 17, odst. 2, § 27, odst. 1). Nebyly-li námitky podány, odevzdá je po uplynutí lhůty k podání námitek nově zvolenému předsedovi závodní rady.

§ 26.

Předseda volebního výboru nebo člen volebního výboru předsedou pověřený oznámí veřejně vyhláškou v závodě výsledek volby ihned po jeho zjištění. Zároveň vyrozumí o výsledku volby písemně příslušný orgán jednotné odborové organizace (§ 75), příslušný okresní úřad ochrany práce a správu závodu. Byla-li pro kandidátní listinu odevzdána stanovená většina hlasů (§ 23, odst. 3), buďtež zároveň vyhlášena a oznámena jména zvolených členů závodní rady a jejich náhradníků.

§ 27.

(1) Proti způsobu volby a jejímu výsledku může podat do osmi dnů ode dne vyhlášení výsledku volby podle § 26 stížnost k rozhodčí komisi každý zaměstnanec oprávněný k volbě, příslušný orgán jednotné odborové organizace (§ 75), jakož i správa závodu. Rozhodčí komise rozhodne do 14 dnů ode dne podání stížnosti nálezem (článek IX).

(2) Podání stížnosti jest oznámiti zároveň předsedovi závodní odborové organizace, jemuž budiž doručen také opis nálezu rozhodčí komise o stížnosti.

(3) Byla-li porušena ustanovení dekretu nebo tohoto nařízení a mohlo-li toto porušení mít podstatný vliv na výsledek volby, zruší rozhodčí komise celé volební řízení nebo příslušnou jeho část. I v tomto případě se provede volba nová.

(4) Volba osoby, která v den vyhlášení voleb nebo v den vyhlášení volebního výsledku nebyla volitelnou, jest neplatná. Na místo takové osoby nastupuje, jde-li o člena závodní rady, náhradník uvedený na prvním místě v příslušné skupině zaměstnanců (§ 13).

§ 28.

(1) Platně zvolení členové závodní rady a jejich náhradníci vykonají v závodním shromáždění zaměstnanců, které jest svolati (§ 17 dekretu) do 14 dnů ode dne písemného vyhlášení výsledku volby, v případě podání stížností do 14 dnů ode dne, kdy se stal pravoplatným nález rozhodčí komise, slib do rukou předsedy závodní odborové organizace, že budou vykonávat funkci nestranně a podle nejlepšího svědomí.

(2) Po vykonání slibu se závodní rada též den ustaví tím, že za předsednictví věkem nejstaršího člena závodní rady zvolí ze sebe předsedu, místopředsedu a jednatele, po případě další činovníky (§ 37).

(3) Předseda závodní rady oznámí bez prodlení písemně dvojmo jednotné odborové organizaci, příslušnému okresnímu úřadu ochrany práce a správě závodu den, kdy se závodní rada ustavila, jakož i jména funkcionářů.

§ 29.

(1) Nebylo-li podle zjištění volebního výsledku dosaženo čtyřpětinové většiny hlasů (§ 23, odst. 3), jest do 14 dnů ode dne zjištění volebního výsledku jmenovati volební výbor a zároveň jmenovati náhradní orgán, pokud tento orgán není již v závodě zřízen (§ 1). Při jmenování náhradního orgánu vezme příslušný orgán jednotné odborové organizace zřetel na náležitě a úměrné zastoupení menšiny, která se při volbách objevila.

(2) Pro opakovanou volbu závodní rady platí obdobně ustanovení §§ 2 až 28.

Volba závodního důvěrníka.**§ 30.**

(1) O volbě závodního důvěrníka platí, pokud není jinak stanoveno, obdobně ustanovení §§ 2 až 4, §§ 7 až 12, § 18, §§ 20 a 21, § 22 s výjimkou odstavce 3, § 23 s výjimkou odstavce 3, §§ 25 až 27 a § 28, odst. 1 a 3, při čemž jest vykonati slib do rukou příslušného orgánu jednotné odborové organizace (§ 75).

(2) Volbu řídí volební zmocněnec, jmenovaný pro volbu z řad zaměstnanců oprávněných k volbě příslušným orgánem jednotné odborové organizace (§ 75). Volební zmocněnec budiž jmenován nejpozději 4 týdny před uplynutím volebního období, po případě do 4 týdnů ode dne skončení činnosti závodního důvěrníka nebo rozšíření provozu závodu, po případě zřízení závodu. Volební zmocněnec má oprávnění, která jinak přísluší volebnímu výboru.

(3) Volební zmocněnec odevzdá každému voliči na stroji psaný nebo jinak rozmnožený seznam všech členů osazenstva závodu, kteří jsou volitelní. Volba se provede tak, že volič vyškrtně ze seznamu jména těch osob, které voliti nechce a vloží takto upravený seznam do osudí. Bylo-li ponecháno více jmen nepřeskrtnutých nebo vyškrtnl-li volič všechna jména nebo nevyškrtnl-li žádné, je hlas neplatný.

(4) Zvolen je kandidát, který obdržel nadpoloviční většinu odevzdaných platných hlasů. Kandidát s nejbližší nižším počtem hlasů je zvolen za náhradníka. Při stejném počtu hlasů rozhoduje užší volba.

(5) Nebylo-li podle zjištění volebního výsledku dosaženo nadpoloviční většiny hlasů, jest do 14 dnů ode dne zjištění volebního výsledku jmenovati zmocněnce pro volbu a náhradní orgán, pokud tento není již v závodě zřízen (§ 1). Pro novou volbu platí ustanovení odstavců 1 až 4.

Článek III.

(§ 8 a § 10, odst. 4 dekretu.)

Organisace závodního zastupitelstva.

§ 31.

(1) Počet členů závodní rady činí v závodech:

s 20 až 60 zaměstnanci . . . 3 členy,

se 61 až 150 zaměstnanci . . . 4 členy,

se 151 až 250 zaměstnanci . . . 5 členů,

se 251 až 350 zaměstnanci . . . 6 členů,

s 351 až 500 zaměstnanci . . . 7 členů,

s 501 až 700 zaměstnanci . . . 8 členů,

s 701 až 900 zaměstnanci . . . 9 členů,

s 901 až 1250 zaměstnanci . . . 10 členů,

s 1251 až 1750 zaměstnanci . . . 11 členů,

s 1751 až 2250 zaměstnanci . . . 12 členů,

s 2251 až 2750 zaměstnanci . . . 13 členů,

s 2751 až 3250 zaměstnanci . . . 14 členů,

s 3251 až 3750 zaměstnanci . . . 15 členů,

s 3751 až 4000 zaměstnanci . . . 16 členů

a v závodech s více než 4000 zaměstnanci vždy za každé další 2000 zaměstnanců, po případě za zbytek, přesahující 1000 zaměstnanců, vždy jednoho dalšího člena.

(2) Pro stanovení počtu členů závodní rady je rozhodným počet zaměstnanců v závodě v den vyhlášení volby.

(3) Počet náhradníků odpovídá počtu členů závodní rady. Náhradníky povolává k činnosti předseda závodní rady nebo jeho zástupce v pořadí kandidátní listiny tak, aby náhradník náležel k téže skupině zaměstnanců (§ 13), jako člen kterého zastupuje.

§ 32.

(1) V závodech, zřízených podnikem k provedení stavebního díla s pracemi doplňujícími (dále jen stavenišťe), jest zvoliti na dobu trvání prací závodní radu, lze-li očekávati, že si dokončení díla vyžádá dobu delší 4 měsíců. Na ostatních stavenišťích jest zvoliti závodního důvěrníka podle § 30 bez ohledu na počet zaměstnanců.

(2) Klesne-li počet zaměstnanců, kteří se zúčastnili volby závodní rady na staveništi následkem výměny pracovních sil, souvisící s postupem stavby alespoň o dvě třetiny nebo, dosáhne-li počet zaměstnanců přijatých nově po volbě závodní rady čtyři pětiny celkového počtu zaměstnanců, pracujících na staveništi, skončí činnost závodní rady a jest provésti volbu nové závodní rady.

(3) Ministerstvo sociální péče může stanoviti odchylné předpisy pro zrušení pracovního poměru člena nebo bývalého člena závodní rady nebo pro jeho přeložení jednostranným opatřením správy závodu do jiného závodu, jakož i pro zrušení pracovního poměru nebo přeložení závodního důvěrníka nebo bývalého závodního důvěrníka jednostranným opatřením správy závodu do jiného závodu.

§ 33.

(1) Zanikne-li závodní rada z důvodu uvedeného v § 10, odst. 1, písm. a) dekretu, zaměstnává-li však závod nadále alespoň 3 zaměstnance, stává se předseda závodní rady závodním důvěrníkem a její jednatel jeho náhradníkem pro zbytek volebního období. Zvýší-li se počet zaměstnanců ještě během téhož volebního období nad 19, provede se, s výjimkou případů uvedených v odstavci 3, nová volba závodní rady.

(2) Zanikne-li závodní rada z důvodu uvedeného v § 10, odst. 1, písm. a) dekretu, nebo byl-li provoz závodu podle platných předpisů přechodně zastaven, zůstávají členové závodní rady a náhradníci až do uplynutí volebního období v pracovním (služebním) poměru, pokud závod používá nadále zaměstnanců k pracím, které mohou členové závodní rady nebo náhradníci vykonávati. Jinak může býti jejich pracovní (služební) poměr zrušen podle platných předpisů výpovědí, která může býti dána nejdříve po uplynutí jednoho měsíce ode dne, kdy byl omezen nebo zastaven provoz závodu. Je-li k omezení nebo zastavení provozu závodu třeba podle platných předpisů úředního povolení, počíná měsíční lhůta dnem, kdy bylo uděleno úřední povolení k omezení nebo zastavení provozu závodu.

(3) Skončí-li omezení nebo zastavení provozu závodu ještě v témže volebním období, mají členové a náhradníci závodní rady, jejichž pracovní (služební) poměr byl mezitím zrušen podle odstavce 2, nárok, aby byli znovu přijati do zaměstnání na svá původní pracovní místa. Správa závodu je povinna oznámiti bývalým členům závodní rady ve lhůtě 14 dnů, že omezení nebo zastavení provozu skončilo. Nárok podle ustanovení první věty jest uplatniti do 14 dnů ode dne vyrozumění, nejpozději však do 2 měsíců ode dne, kdy skončilo omezení nebo zastavení provozu závodu, u správy závodu. Jsou-li splněny předpoklady pro zřízení a trvání činnosti závodní rady, vykonávají na zbytek volebního období funkci závodního zastupitelstva dosavadní členové a náhradníci závodní rady. Zaměstnává-li závod méně než 20 zaměstnanců, alespoň však 3 zaměstnance, stává se předseda závodní rady na zbytek volebního období závodním důvěrníkem a jednatel jeho náhradníkem.

§ 34.

(1) Rozhodčí komise rozpustí závodní radu nálezem na návrh jednotné odborové organizace,

a) porušila-li hrubě své povinnosti nebo

b) žádá-li o to písemně alespoň polovina zaměstnanců oprávněných k volbě.

(2) Podnět k návrhu na rozpuštění závodní rady podle odstavce 1, písm. a) může dáti též správa závodu nebo každý zaměstnanec závodu oprávněný k volbě. V případě uvedeném v odstavci 1, písm. b) musí být podnět podepsán alespoň polovinou zaměstnanců oprávněných k volbě.

(3) Podnět podle odstavce 2 jest podati písemně příslušnému orgánu jednotné odborové organizace s udáním důvodů. Příslušný orgán jednotné odborové organizace přezkouší pravost podpisů, oprávnění navrhovatelů a důvody. Shledá-li důvody závažnými, předloží návrh příslušné rozhodčí komisi se svým vyjádřením k rozhodnutí do 14 dnů ode dne, kdy mu byl podnět doručen.

(4) Rozhodčí komise rozhodne o návrhu nálezem do 14 dnů od předložení návrhu jednotnou odborovou organizací.

(5) Byla-li závodní rada rozpuštěna, jest provést nové volby do 6 týdnů ode dne, kdy nález rozhodčí komise nabyl právní moci, pokud zbytek volebního období činí alespoň 3 měsíce. Jinak jmenuje příslušný orgán jednotné odborové organizace na zbytek volebního období náhradní orgán podle § 1.

§ 35.

Správa závodu jest povinna oznámiti příslušnému orgánu jednotné odborové organizace (§ 75) zánik závodní rady nebo skončení její činnosti podle § 10, odst. 1 a 2, písm. b) až d) dekretu, nebo jiné skutečnosti, rozhodné pro zřízení závodní rady, pokud jsou jí známy, a to do jednoho týdne ode dne zániku závodní rady nebo skončení její činnosti nebo vzniku těchto skutečností.

Článek IV.

(K § 16 dekretu.)

Zásady pro jednání závodní rady.

§ 36.

(1) Závodní rada se ustaví tak, že podle § 28, odst. 2 zvolí ze svého středu předsedu, místopředsedu a jednatele. Má-li aspoň 4 členy, zvolí také pokladníka.

(2) Jsou-li členy závodní rady dělníci a úředníci, nesmějí předseda a místopředseda náležeti k téže skupině.

§ 37.

Podle rozsahu činnosti zvolí závodní rada ze svého středu se zřetelem k počtu svých členů referenty pro jednotlivé úkoly, náležející do její působnosti.

§ 38.

(1) Schůze závodní rady svolává zpravidla písemně její předseda, který také stanoví jejich pořad a řídí jednání. Předseda je povinen svolati nejpozději do jednoho týdne schůzi závodní rady, žádá-li o to písemně alespoň polovina členů závodní rady, navrhuje zároveň předmět jednání, který nevybočuje z rámce působnosti závodní rady. Pravidelné schůze jest konati nejméně jednou měsíčně.

(2) Schůze závodní rady jsou neveřejné.

(3) Schůzi závodní rady se mohou účastnit zástupci jednotné odborové organizace. Závodní odborová skupina musí být pozvána ke každé schůzi.

(4) Zástupce správy závodu je povinen účastniti se schůzí závodní rady, které byly svolány na její návrh, nebo k nimž byla pozvána.

(5) Závodní rada může ke svým schůzím zváti odborné poradce, po případě z řad zaměstnanců závodu; při tom jest šetřiti ustanovení § 14, odst. 2 a 3 dekretu.

(6) Schůze závodní rady se konají zásadně mimo pracovní dobu. V pracovní době se mohou konati schůze jen výjimečně, nemohli-li by se jich jinak zúčastniti pro rozdělení pracovní doby v závodě všichni členové závodní rady, nebo nemohly-li by se včas projednati naléhavé a důležité věci.

§ 39.

(1) Závodní rada jest schopna se usnášeti, byli-li ke schůzi pozváni s udáním pořadu jednání všichni členové a je-li přítomna alespoň jejich polovina.

(2) Závodní rada se usnází nadpoloviční většinou hlasů přítomných členů.

(3) O jednání se sepíše zápis, který podepisují předsedající a zapisovatel. Zápis sepíše zapisovatel, určený k tomu závodní radou, a není-li ho, jednatel.

Závodní shromáždění.

§ 40.

Závodní rada jest povinna svolati závodní shromáždění, žádá-li o to písemně alespoň polovina zaměstnanců oprávněných k volbě podle § 2. Závodní rada oznámí včas svolání závodního shromáždění správě závodu a příslušnému orgánu jednotné odborové organizace (§ 75).

§ 41.

Závodní rada může určit, že se závodní shromáždění schází vzhledem k rozsahu nebo povaze závodu v dílčích schůzích podle oddělení závodu. Závodní shromáždění řídí předseda závodní rady nebo jím určený člen závodní rady. Závodnímu shromáždění mohou býti přítomni zástupci jednotné odborové organizace a zástupce správy závodu.

§ 42.

Závodní shromáždění se koná zásadně mimo pracovní dobu; v pracovní době se může konati pro naléhavost projednávané věci jen se souhlasem správy závodu a příslušného orgánu jednotné odborové organizace (§ 75). V závodech s nepřetržitým provozem se koná závodní shromáždění v době dohodnuté se správou závodu. Zaměstnanci mají v těchto případech nárok na náhradu výdělku za pracovní dobu, zameškanou účastí na závodním shromáždění, nejvýše však za dvě hodiny.

Článek V.

(K § 18, odst. 1 dekretu.)

§ 43.

Závodní důvěrník.

O závodních důvěrnících platí obdobně ustanovení § 33, odst. 2 a 3, §§ 34 a 35 a §§ 44 až 46. Souhlas podle § 13, odst. 1, věty první dekretu uděluje příslušný orgán jednotné odborové organizace (§ 75).

Článek VI.
(K § 19, odst. 1 dekretu.)

Náklady činnosti.

§ 44.

(1) Náklady funkční činnosti (§§ 20 až 27 dekretu) závodní rady mohou být určeny rozpočtem

- a) v závodech s počtem zaměstnanců nepřevyšujícím 250, nejvýše 1/2% ročního úhrnu hrubých mezd (platů), vyplacených v uplynulém kalendářním roce,
- b) v závodech s počtem zaměstnanců nad 250, nejvýše 1/4% ročního úhrnu hrubých mezd (platů), vyplacených v uplynulém kalendářním roce. V závodech, které zaměstnávají více než 250 zaměstnanců, mohou být určeny náklady až do výše, do které by při stejném průměrném platu jednoho zaměstnance mohly být určeny při sazbě 1/2%, kdyby tentýž závod měl jen 250 zaměstnanců, je-li tato úprava závodní radě příznivější než úprava podle věty první.

(2) Pro stanovení procentní sazby je rozhodným počet zaměstnanců v závodě v den vyhlášení voleb. Nebyl-li v uplynulém kalendářním roce závod v provozu po celý rok, stanoví se roční úhrn 12násobkem úhrnu hrubých mezd (platů) vyplacených za poslední kalendářní měsíc před předložením rozpočtu správě závodu. V závodech kampaňových a sezonních, které nejsou v provozu po celý rok, stanoví se úhrn mezd (platů) podle pravděpodobné délky trvání provozu.

(3) Závodní rada je povinna předložit rozpočet na náklady funkční činnosti před schválením příslušným orgánem jednotné odborové organizace správě závodu k vyjádření; nevyjádří-li se správa závodu do 14 dnů po předložení rozpočtu, má se za to, že nemá k rozpočtu připomínek.

(4) Správa závodu je povinna uhradit závodní radě schválenou rozpočtovou částku podle § 19, odst. 2 dekretu ve čtvrtletních částkách předem splatných. Prvá splátka bude vyplacena po předložení schváleného rozpočtu do jednoho měsíce po začátku rozpočtového roku.

(5) V zařízeních státní správy budou náklady funkční činnosti podle § 19, odst. 2 dekretu uhrazovány prostřednictvím příslušného orgánu jednotné odborové organizace (§ 75) měsíčně předem v částkách, rovnajících se 1/12 celoroční rozpočtové částky, stanovené jednotně 1/4% úhrnu hrubých mezd a platů vyplacených v předchozím kalendářním roce všem zaměstnancům příslušného oboru státní správy.

(6) V roce 1946 se uhradí části nákladů z funkční činnosti zaměstnaneckých rad až do výše částky, která byla na tyto účely vyhrazena v rozpočtu na rok 1946.

Článek VII.
(K § 24, odst. 1 a § 32 dekretu.)

Podíl na čistém zisku.

§ 45.

(1) Správa závodu je povinna přispívat z docíleného čistého zisku závodní radě ročně podle hospodářského výsledku podniku a podle sociálních potřeb zaměstnanců potřebnou částkou, nejméně však 10% čistého zisku.

(2) Ve veřejných podnicích činí příspěvek podle odstavce 1 nejméně 1/2% ročního úhrnu hrubých mezd a platů zaměstnanců podniku, vyplacených v předchozím kalendářním roce. Veřejnými podniky se rozumějí státní závody, ústavy a zařízení, spravovaná podle zásad

obchodního hospodaření (zákon ze dne 18. prosince 1922, č. 404 Sb., o úpravě hospodaření ve státních závodech, ústavech a zařízeních, jež převahou nemají plniti úkoly správní), jakož i závody, ústavy a zařízení veřejných korporací spravovaná podle týchž zásad. Do 1/2% příspěvku se započtou částky, věnované správou podniku zařízením určeným k blahu zaměstnanců závodu, která podle § 38 dekretu měla přejíti, ale nepřešla dosud na závodní zastupitelstvo. Příspěvek jest splatný ve čtvrtletních částkách předem.

(3) Podíl na čistém zisku podle odstavce 1 jest vyplatiti do jednoho měsíce po sestavení bilance, u národních podniků do jednoho měsíce po schválení návrhu na rozdělení čistého zisku. Vznikne-li spor o plnění nebo o výši podílu na čistém zisku podle odstavce 1 nebo příspěvku podle odstavce 2, může závodní rada nebo správa závodu navrhnouti u příslušné rozhodčí komise, aby rozhodla o výši nebo o povinnosti plnění. Jde-li o státní podniky podle zákona č. 404/1922 Sb., platí obdobně ustanovení § 47, odst. 3.

§ 46.

V zařízeních nositelů státní správy poskytne správa těchto zařízení místo podílu na čistém zisku na zařízení, určená k blahu zaměstnanců, částku stanovenou každoročně státním rozpočtem; u jiných nositelů veřejné správy v jejich rozpočtu podle směrnic, vydaných ministerstvem sociální péče v dohodě s příslušným ministerstvem a jednotnou odborovou organizací, a to ve čtvrtletních splátkách předem.

Článek VIII.

(K § 30, odst. 2 dekretu.)

Zaměstnanecké rady nositelů veřejné správy.

§ 47.

(1) U soudů, jakož i ve veřejných úřadech, v provozních zařízeních veřejných ústavů, fondů a v jiných zařízeních nositelů veřejné správy, pokud vykonávají výlučně nebo částečně úkoly vrchnostenské pravomoci, zřizují se místo závodních rad zaměstnanecké rady a místo závodních důvěrníků zaměstnanečtí důvěrníci.

(2) Pro zaměstnanecké rady platí ustanovení tohoto nařízení o závodních radách s tím, že

- a) z volitelnosti do zaměstnanecké rady je vyloučen, kdo byl disciplinárně potrestán pro čin proti mravopoctnosti nebo čin, spáchaný ze ziskuchtivosti nebo podle dekretu presidenta republiky ze dne 4. října 1945, č. 105 Sb., o očištných komisích pro přezkoumání činnosti veřejných zaměstnanců, pokud trvají následky trestu;
- b) předseda volebního výboru nebo jím pověřený člen volebního výboru oznámí výsledek volby zaměstnanecké rady, po případě jména zvolených, jednotné odborové organizaci a přednostovi služebního úřadu;
- c) předseda zaměstnanecké rady oznámí den ustavení zaměstnanecké rady a jména jejích členů a náhradníků s uvedením jejich funkcí dvojmo jednotné odborové organizaci, jakož i v jednom vyhotovení přednostovi úřadu, jemuž jsou členové zaměstnanecké rady služebně podřízeni.

(3) Ve sporech, které vzniknou z důvodu činnosti zaměstnanecké rady a výboru zaměstnaneckých rad, zaměstnaneckého důvěrníka a náhradního orgánu u nositele veřejné správy (odstavec 1), jakož i ve sporech o rozsah jejich pravomoci, rozhoduje na návrh rozhodčí komise činitel, který je ústavně odpovědný za příslušný obor veřejné správy. Rozhodčí komise jedná o sporech v senátech pro věci zaměstnaneckých rad podle ustanovení čl. IX, s odchylkou, že místo nálezu podává návrh na rozhodnutí.

(4) O stížnostech proti způsobu volby a výsledku volby zaměstnaneckého důvěrníka nebo zaměstnanecké rady rozhodují rozhodčí komise v senátech pro věci zaměstnaneckých rad podle ustanovení článku IX.

Článek IX.

(K § 33, odst. 4 dekretu.)

Rozhodčí komise a opravné řízení.

Příslušnost rozhodčí komise.

§ 48.

(1) Rozhodčí komise se zřizují u okresních úřadů ochrany práce pro jejich obvody.

(2) Ministr sociální péče může v dohodě s příslušným ministrem po slyšení jednotné odborové organizace rozšířit vyhláškou v Úředním listě (na Slovensku též v Úředním věstníku) všeobecně nebo pro jednotlivé obory působnost jednotlivých rozhodčích komisí na obvody více okresních úřadů ochrany práce. Toto opatření činí ministr sociální péče, pokud jde o Slovensko, na návrh pověřence sociální péče, učiněný v dohodě s příslušným pověřencem.

(3) Den, kdy rozhodčí komise zahájí činnost, vyhlásí ministr sociální péče v Úředním listě (na Slovensku též v Úředním věstníku).

§ 49.

Rozhodčí komise je výlučně příslušna rozhodovati:

1. o návrzích:

- a) na udělení souhlasu ke zrušení pracovního (služebního) poměru závodního důvěrníka, člena závodní rady, člena náhradního orgánu závodního zastupitelstva a na udělení souhlasu k jejich přeložení do jiného závodu jednostranným opatřením správy závodu (§ 13, odst. 1 dekretu),
- b) na udělení souhlasu ke zrušení pracovního (služebního) poměru bývalého závodního důvěrníka, bývalého člena závodní rady nebo bývalého člena náhradního orgánu závodního zastupitelstva (§ 13, odst. 3 dekretu),
- c) na rozpuštění závodní rady [§ 10, odst. 2, písm. c) dekretu],
- d) na zbavení funkce závodního důvěrníka, člena závodní rady nebo člena náhradního orgánu závodního zastupitelstva (§ 15, odst. 2 dekretu);

2. o stížnostech proti způsobu volby a výsledku volby závodní rady nebo závodního důvěrníka (§ 27, odst. 1);

3. ve sporech, které náleží k příslušnosti rozhodčí komise podle dekretu nebo předpisů vydaných k jeho provedení, ve sporech o zřízení nebo z důvodů činnosti závodního důvěrníka, závodní rady, náhradního orgánu závodního zastupitelstva nebo podnikové rady, jakož i ve sporech o rozsah práv a povinností závodního důvěrníka, závodní rady, člena závodní rady, náhradního orgánu závodního zastupitelstva, člena náhradního orgánu závodního zastupitelstva, podnikové rady nebo člena podnikové rady, vznikly-li spory:

- a) mezi zaměstnancem závodu, závodním důvěrníkem, závodní radou, náhradním orgánem závodního zastupitelstva, podnikovou radou nebo všeobecným orgánem jednotné odborové organizace (§ 1, odst. 2 dekretu) a správou závodu nebo podniku;
- b) závodním důvěrníkem, závodní radou nebo náhradním orgánem závodního zastupitelstva a podnikovou radou téhož podniku;
- c) závodními důvěrníky, závodními radami nebo náhradními orgány závodního zastupitelstva téhož podniku navzájem.

§ 50.

(1) Místní příslušnost rozhodčí komise se řídí podle místa závodu nebo podniku, proti jehož správě nebo závodnímu zastupitelstvu směřuje návrh, stížnost nebo podání.

(2) Vznikne-li mezi rozhodčími komisemi spor o místní příslušnost nebo nelze-li ji určit, rozhodne ústřední rozhodčí komise s konečnou platností.

Organisace rozhodčí komise.**§ 51.****Složení komise a jmenování členů.**

(1) Rozhodčí komise se skládá z předsedy, jeho náměstků, potřebného počtu přisedících a stejného počtu náhradníků.

(2) Předsedu a jeho náměstky jmenuje po slyšení jednotné odborové organizace ministr sociální péče, na Slovensku na návrh pověřence sociální péče, z řad osob znalých práv, přihlížející k jejich znalostem sociálně-politických předpisů a sociálních poměrů. Předseda a jeho náměstkové složí slib do rukou ministra sociální péče, na Slovensku do rukou pověřence sociální péče, že budou vykonávat funkci podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že zachovají mlčenlivost o tom, o čem nabyli vědomosti při výkonu funkce a neprozradí úřední tajemství porad a hlasování.

(3) Potřebný počet přisedících a náhradníků jmenuje správní výbor okresního úřadu ochrany práce, u něhož jest komise zřízena z řad zaměstnanců na návrh jednotné odborové organizace a z řad odborníků hospodářsky nebo sociálně-politicky činných na návrh příslušné zájmové skupiny zaměstnavatelů, nebo jde-li o přisedící senátu pro věci zaměstnaneckých rad nebo závodních rad ve státních podnicích, na návrh příslušných ústředních úřadů nebo úřadů (orgánů) jimi určených. Při jmenování jest přihlížeti k tomu, aby byly zastoupeny pokud možno všechny obory podnikání vyskytující se v obvodu působnosti rozhodčí komise.

(4) Členem rozhodčí komise může být jmenován československý státní občan,

- a) který je alespoň 30 roků stár,
- b) který má potřebné odborné vědomosti a zkušenosti, zvláště je podle potřeby s oborem, o který jde, v živém styku praktickém nebo vědeckém,
- c) který bydlí, mimo případ odstavce 5, v obvodu příslušné rozhodčí komise a
- d) u něhož nejsou dány skutečnosti, pro které je vyloučen z volebního práva podle zákona č. 28/1946 Sb., nebo z volitelnosti do závodní (zaměstnanecké) rady podle § 47, odst. 2, písm. a).

(5) Ve výjimečných případech může být též osoba jmenována přisedícím ve více rozhodčích komisích.

§ 52.

(1) Funkční období členů komise a jejich náhradníků jest tříleté.

(2) Před uplynutím tohoto období zproští správní výbor okresního úřadu ochrany práce po slyšení příslušné organizace nebo úřadu (§ 51, odst. 3) přisedícího, po případě náhradníka přisedícího, rozhodčí komise funkce, změnilo-li se jeho zaměstnání do té míry, že není již povolán, aby zastupoval příslušnou zájmovou skupinu nebo příslušný obor povolání, nebo přestal-li být členem organizace, po případě zaměstnancem téhož oboru veřejné správy, a to k návrhu orgánu, který ho navrhl.

(3) Správní výbor okresního úřadu ochrany práce zbaví přisedícího rozhodčí komise nebo jeho náhradníka funkce, zanedbává-li trvale povinnosti souvisící s výkonem funkce, poruší-li povinnost mlčenlivosti, uloženou mu v § 54, nebo byl-li vyloučen ze zápisu do stálých seznamů voličských. Za stejných podmínek může ministr sociální péče odvolati předsedu a jeho náměstky na návrh jednotné odborové organizace.

(4) Přisedící rozhodčí komise nebo jeho náhradník může se vzdáti funkce jen z důležitých důvodů, o nichž rozhodne správní výbor okresního úřadu ochrany práce po slyšení orgánu, který přisedícího navrhl.

§ 53.

Sestavení senátu.

(1) Rozhodčí komise jedná a rozhoduje v tříčlenných senátech, složených z předsedy nebo jeho náměstka jako předsedy senátu a po jednom přisedícím z každé zúčastněné skupiny (§ 51, odst. 3). Senáty sestavuje a povolává k jednání předseda rozhodčí komise, přihlížeje k tomu, aby přisedící byli pokud možno stejného nebo příbuzného povolání nebo oboru veřejné správy, jako jsou strany.

(2) Předseda rozhodčí komise může podle potřeby vytvořiti z přisedících a jejich náhradníků i více senátů a přiděliti jim věci odpovídající jejich odbornému složení.

§ 54.

Slib přisedících.

Přisedící rozhodčí komise a jejich náhradníci, kromě veřejných úředníků, slíbí jednou pro vždy do rukou předsedy, že budou vykonávati funkci podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že zachovají mlčenlivost o tom, o čem nabyli vědomosti při výkonu funkce, a neprozradí úřední tajemství porad a hlasování.

§ 55.

Povinnost přisedících.

(1) Přisedící rozhodčí komise je povinen dostaviti se včas k jednání komise a účastniti se ho až do konce.

(2) O přisedícím rozhodčí komise, který ač přítomen, odepře hlasovati, se má za to, že hlasuje proti návrhu.

(3) Přisedícímu, který zanedbal své povinnosti podle odstavce 1, uloží předseda komise z úřední povinnosti nebo na návrh stran náhradu nákladů tím způsobených.

Řízení před rozhodčí komisí.

§ 56.

Návrhy, stížnosti a žaloby jest podati u příslušné rozhodčí komise písemně. K podání jest připojiti tolik opisů podání, aby každé zúčastněné straně mohlo býti doručeno jedno vyhotovení. Jde-li o podání zaměstnance nebo závodního zastupitelstva, po případě všeobecného orgánu jednotné odborové organizace (§ 1, odst. 2 dekretu), musí býti podepsáno příslušným orgánem jednotné odborové organizace (§ 75).

§ 57.

O zastupování stran před rozhodčí komisí platí předpisy vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928, č. 8 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení) s tím, že advokáti a notáři nesmějí strany zastupovati, pokud nejsou činovníky příslušné organizace (§ 51, odst. 3), a že rozhodnutí rozhodčí komise o společném zmocnění je konečné.

§ 58.

Řízení před rozhodčí komisí je ústní a veřejné. Předseda rozhodčí komise může z úřední moci nebo na návrh strany prohlásiti jednání nebo jeho část za neveřejné a vyloučiti veřejnost, je-li nebezpečí, že by veřejným projednáváním mohlo býti vyzraženo obchodní nebo výrobní tajemství nebo, je-li důvodná obava, že by veřejnosti jednání bylo zneužito k tomu, aby jednání bylo rušeno. Byla-li veřejnost vyloučena, mohou se dalšího jednání mimo strany a jejich zmocněnce zúčastniti nejvýše tři důvěrníci za každou stranu.

§ 59.**Podjatost a odmítnutí členů senátu.**

O podjatosti a odmítnutí předsedy rozhodčí komise nebo přisedícího platí obdobně § 11 vl. nař. č. 8/1928 Sb. s tou odchylkou, že o námitkách proti přisedícímu rozhoduje předseda rozhodčí komise a o námitkách proti předsedovi senátu předseda ústřední rozhodčí komise, v obou případech s konečnou platností.

§ 60.

Rozhodčí komise může, je-li to nutné neb účelné, dožádati příslušný okresní soud, aby provedl výslech svědků nebo znalců, kteří mají stálé bydliště v jeho obvodu.

§ 61.**Nález.**

(1) Rozhodčí komise se usnází většinou hlasů. Porada se koná v nepřítomnosti stran. Předseda senátu hlasuje naposledy. O výsledku hlasování jest sepsati zápis, který podepíší předseda a zapisovatel, ustanovený přednostou okresního úřadu ochrany práce (§ 71).

(2) Nález s podstatnými důvody vyhlásí v témže jednání veřejně předseda senátu. Nález budiž do 14 dnů ode dne vyhlášení písemně vyhotoven, podepsán předsedou senátu a doručen stranám. Rozhodčí komise může v nálezu stanoviti, že nález má býti veřejně vyhlášen na útraty strany v závodě nebo v časopisech.

Opravné řízení.**§ 62.****Stížnost.**

(1) Stížnost podle § 33, odst. 3 dekretu budiž podána písemně u rozhodčí komise, která nález vydala, do 15 dnů ode dne doručení nálezu. Opožděnou stížnost nebo stížnost, podanou osobou neoprávněnou, odmítne rozhodčí komise usnesením. Proti tomuto usnesení je přípustna stížnost k ústřední rozhodčí komisi. O této stížnosti platí obdobně předpisy o stížnosti proti nálezu rozhodčí komise.

(2) O všech stížnostech proti nálezům a usnesením rozhodčí komise rozhoduje ústřední rozhodčí komise s konečnou platností.

Organisace ústřední rozhodčí komise.

§ 63.

Složení ústřední rozhodčí komise a jmenování členů.

(1) Ústřední rozhodčí komise se skládá z předsedy, jeho náměstků, z potřebného počtu přísedících a stejného počtu náhradníků.

(2) Předsedu a jeho náměstky jmenuje ministr sociální péče, na Slovensku na návrh pověřence sociální péče, z osob znalých práv, přihlížeje k jejich znalostem sociálně-politických předpisů a sociálních poměrů, po vyjádření jednotné odborové organizace.

(3) Potřebný počet přísedících a náhradníků jmenuje ministr sociální péče, na Slovensku na návrh pověřence sociální péče, z řad zaměstnanců na návrh jednotné odborové organizace a z řad odborníků hospodářsky nebo sociálně-politicky činných na návrh příslušné zájmové skupiny zaměstnavatelů nebo, jde-li o přísedící senátu pro věci zaměstnaneckých rad nebo závodních rad ve státních podnicích, na návrh příslušných ústředních úřadů nebo úřadů (orgánů) jimi určených. Alespoň polovina přísedících a náhradníků v každé skupině musí být znalá práv.

(4) O členech ústřední rozhodčí komise platí obdobně ustanovení § 51, odst. 4, písm. a), b) a d).

(5) Ústřední rozhodčí komise rozhoduje v pětičlenném senátu, který se skládá z předsedy (jeho náměstka) a čtyř přísedících, z nichž dva jsou z řad zaměstnanců a dva z řad odborníků. Jeden přísedící z každé skupiny musí být znalým práv. Ustanovení § 53, odst. 1 věty druhé a § 53, odst. 2, platí obdobně.

§ 64.

Obsah a úprava stížnosti.

(1) Stížnost k ústřední rozhodčí komisi má zřetelně označiti rozhodnutí nebo opatření, proti němuž směřuje a jednotlivé stížnostní body; musí být podepsána advokátem nebo příslušným orgánem jednotné odborové organizace (§ 75). K stížnosti jest připojiti tolik opisů stížnosti, aby každé zúčastněné straně mohlo být doručeno jedno vyhotovení.

(2) Chybějí-li náležitosti uvedené v odstavci 1, vrátí předseda ústřední rozhodčí komise stížnost k odstranění nedostatků, při čemž určí přiměřenou lhůtu s tím, že se bude míti za to, že strana upouští od stížnosti, nebudou-li nedostatky odstraněny v dané lhůtě.

§ 65.

(1) Předseda ústřední rozhodčí komise doručí stížnost v opisech předložených stěžovatelem i s přílohami druhé straně s upozorněním, že může podati odvodní spis ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení.

(2) Odvodní spis jest podati s tolika opisy, aby každé zúčastněné straně mohlo být doručeno jedno vyhotovení.

§ 66.**Nálezy ústřední rozhodčí komise.**

(1) Ústřední rozhodčí komise rozhoduje zpravidla v neveřejném sezení bez ústního jednání podle spisu. Usnáší se většinou hlasů, při čemž předseda senátu hlasuje jako poslední.

(2) Veřejné ústní jednání lze naříditi jen tehdy, vyžaduje-li řízení doplnění a lze-li toto doplnění provésti bez větších nákladů. Není-li to možné, zruší ústřední rozhodčí komise nález rozhodčí komise usnesením, vrátí věc rozhodčí komisi k doplnění, po případě opakování řízení a k novému rozhodnutí.

(3) Nález nebo usnesení jest vyhotoviti písemně a podepisuje je předseda senátu. Písemné vyhotovení musí býti doručeno stranám do 14 dnů ode dne vydání.

§ 67.

(1) Strany mohou vystupovati při ústním jednání ústřední rozhodčí komise buď samy nebo dáti se zastupovati advokátem nebo příslušným orgánem jednotné odborové organizace (§ 75).

(2) Ustanovení §§ 52, 54, 55, 59, 60 a 61 platí obdobně s odchylkou, že o námitce podjatosti proti předsedovi ústřední rozhodčí komise nebo jeho náměstkovi rozhoduje ministr sociální péče.

Společná ustanovení.**§ 68.****Procesní předpisy.**

Pokud není jinak stanoveno, řídí se jednání ústřední rozhodčí komise a rozhodčích komisí obdobně předpisy vládního nařízení č. 8/1928 Sb. s výjimkou předpisů § 67, § 74, odst. 2 a 4, § 78, odst. 2 a § 83.

§ 69.

Pravoplatné nálezy rozhodčích komisí a ústřední rozhodčí komise a smíry před nimi ujednané vykonávají se politickou nebo soudní exekucí. K žádosti za exekuci jest připojiti vyhotovení exekučního titulu, opatřeného doložkou vykonatelnosti. Vykonatelnost potvrzuje předseda rozhodčí komise nebo jeho náměstek.

§ 70.**Náhrady výloh a právní ochrana členů komisí.**

(1) Funkce přisedících rozhodčí komise a ústřední rozhodčí komise z řad zaměstnanců a odborníků jsou čestné. Přisedící má však nárok na náhradu hotových vydání a po případě ušlé mzdy (platu). Ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí a nejvyšším účetním kontrolním úřadem může stanoviti paušální sazbou úhradu nákladů, vzniklých z funkce přisedících v rozhodčí komisi a ústřední rozhodčí komisi. Nárok na náhradu musí býti uplatněn do 15 dnů po dni zasedání u předsedy rozhodčí komise, po případě ústřední rozhodčí komise, který rozhodne s konečnou platností.

(2) Přisedícím rozhodčí komise a ústřední rozhodčí komise z řad zaměstnanců musí zaměstnavatelé poskytnouti volný čas k výkonu funkce.

§ 71.**Kancelářské místnosti a potřeby.**

(1) Kancelářské práce rozhodčí komise obstarávají zaměstnanci okresního úřadu ochrany práce, kteří byli k tomu ustanoveni přednostou okresního úřadu ochrany práce. Přednosta okresního úřadu ochrany práce přidělí rozhodčí komisi potřebný počet zaměstnanců, ustanovených u okresního úřadu ochrany práce.

(2) Přednosta okresního úřadu ochrany práce poskytne dále rozhodčí komisi potřebné úřední místnosti a uhradí z úřední zálohy okresního úřadu ochrany práce veškeré ostatní úřední potřeby rozhodčí komise; o úhradách budiž veden zvláštní účet.

(3) Kancelářské práce ústřední rozhodčí komise obstarává ministerstvo sociální péče, na Slovensku pověřenectvo sociální péče. Ministerstvo sociální péče, na Slovensku pověřenectvo sociální péče, přidělí ústřední rozhodčí komisi potřebný počet zaměstnanců, úřední místnosti, kancelářské potřeby a zřídí zvláštní oddělení v podatelně, spisovně a doručovacím oddělení.

§ 72.**Dohled.**

Dohled nad rozhodčími komisemi přísluší předsedovi ústřední rozhodčí komise, v jejímž obvodu je sídlo rozhodčí komise. Dohled nad ústředními rozhodčími komisemi a vrchní dohled přísluší ministerstvu sociální péče.

Článek X.**(K § 34 dekretu.)****Závodní zastupitelstvo v některých státních podnicích a ve vojenských závodech.****§ 73.**

Předpisy dekretu o zřízení, organizaci a působnosti závodních a zaměstnaneckých rad, jakož i předpisy tohoto nařízení platí, pokud není nebo nebude jinak stanoveno, přiměřeně a obdobně pro závodní a zaměstnanecké rady v podniku Československé státní dráhy a v podniku Československá pošta s těmito odchylkami:

- a) ustanovení § 32 neplatí,
- b) zaměstnanecké rady ve smyslu § 47, odst. 1 se zřizují u ministerstva a ředitelství, po případě u ústředí, u nichž to stanoví ministr sociální péče na návrh příslušného ministra, po slyšení jednotné odborové organizace vyhláškou v Úředním listě (na Slovensku též v Úředním věstníku),
- c) na závodní rady se vztahuje ustanovení § 47, odst. 2.

§ 74.

(1) Pro závodní a zaměstnanecké rady ve vojenských závodech, úřadech, ústavech, podnicích a zařízeních platí předpisy dekretu a tohoto nařízení s výjimkou ustanovení § 20, č. 2 a 3, § 22, č. 3, 4 a 5, § 25, odst. 1 a 2, § 27, odst. 1, 2 a § 27, odst. 4 věty první dekretu.

(2) Zařazování zaměstnanců na pracovní místa, přijímání zaměstnanců a jejich propouštění náleží správě závodu. Správa závodu je však povinná věc předem projednat s příslušnou závodní radou. Je-li opatření správy závodu v rozporu s návrhem nebo s připomínkami závodní rady, může závodní rada požádat prostřednictvím jednotné odborové organizace o rozhodnutí ministerstvo národní obrany, které rozhodne s konečnou platností po projednání věci s jednotnou odborovou organizací.

(3) Ustanovení § 26, odst. 2 dekretu platí pro závodní (zaměstnanecké) rady uvedené v odstavci 1 s tou odchylkou, že správa závodu může odmítnouti návrh podaný závodní radou podle § 26, odst. 1 dekretu s odůvodněním, že jde o důležitou skutečnost, opatření nebo předmět, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky. Má-li závodní (zaměstnanecká) rada pochybnost o správnosti odůvodnění, může si vyžádati rozhodnutí ministerstva národní obrany podle odstavce 2.

Článek XI.

Všeobecná a přechodná ustanovení.

§ 75.

Příslušnost orgánů jednotné odborové organizace k výkonu působnosti podle předpisů dekretu a předpisů jej provádějících se řídí organizačními směrnici jednotné odborové organizace, které schválí vláda a vyhlásí ministr sociální péče v Úředním listě (na Slovensku též v Úředním věstníku).

§ 76.

(1) Závodní nebo zaměstnanecké rady a závodní nebo zaměstnanečtí důvěrníci, kteří byli zvoleni před účinností tohoto nařízení, vykonávají až do doby, kdy budou zvoleny a ustaveny závodní nebo zaměstnanecké rady nebo zvoleni závodní nebo zaměstnanečtí důvěrníci, po případě jmenovány náhradní orgány podle tohoto nařízení, působnost příslušející těmto orgánům podle dekretu a platí pro ně předpisy dekretu a tohoto nařízení. Neprovede-li se do dvou měsíců ode dne počátku účinnosti tohoto nařízení volba a neustaví-li se na jejím podkladě nová závodní nebo zaměstnanecká rada nebo, nezvolí-li se závodní nebo zaměstnanecký důvěrník, jest do 14 dnů od uplynutí této lhůty jmenovati náhradní orgány.

(2) U okresních úřadů ochrany práce, u nichž není dosud ustanoven správní výbor, přísluší jeho působnost podle § 51, odst. 3 a § 52, odst. 2 až 4 zemskému úřadu ochrany práce, na Slovensku pověřenci sociální péče.

§ 77.

O jednáních a opominutích správy závodu proti ustanovením tohoto nařízení platí ustanovení § 37, odst. 4 a 5 dekretu.

§ 78.

(1) Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení s výjimkou ustanovení § 45, odst. 2, které nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1947; až do tohoto dne poskytne správa veřejného podniku místo příspěvku, stanoveného v § 45, odst. 2, částku stanovenou finančním zákonem republiky Československé ze dne 29. března 1946, č. 59 Sb., kterým se stanoví státní rozpočet na rok 1946.

(2) Toto nařízení provede ministr sociální péče v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Zenkl v. r.

Dr. Šrámek v. r.

Ursíny v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

arm. gen. Svoboda v. r.

Dr. Ripka v. r.

Nosek v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Dr. Drtina v. r.

Kopecký v. r.

Ďuriš v. r.

Zmrhal v. r.

Ing. Kopecký v. r.

Hála v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Procházka v. r.

Majer v. r.

Dr. Franek v. r.

Lichner v. r.

